

Humanity House

museum+educatie+platform+

Dit artikel is vrij van rechten en kan in zijn geheel of in fragmenten doorgeplaatst worden in media onder vermelding van de bron: Humanity House.

Wij ontvangen graag een bewijsexemplaar van het artikel in PDF via rinske.brand@humanityhouse.org

of in print aan:

Humanity House

Prinsegracht 8

2512 GA Den Haag

Dit museum gaat dus over jón!

Humanity House gaat over meer dan mensen in rampen en conflictsituaties

Het museum/debatcentrum *Humanity House* in Den Haag gaat over de mens die zichzelf aan het kwijtraken is. Die ontheemd raakt en zijn gevoel van veiligheid en zekerheid ziet wegvallen. Over de mens op drift: op de vlucht voor rampen en conflicten. Slachtoffer van omstandigheden die buiten hem om zijn veroorzaakt en waar hij part noch deel aan heeft. Zijn leven raakt ontregeld en bevindt zich in een neerwaartse spiraal. Situaties waarin je als bezoeker denkt - en hoopt - nooit terecht te komen. "Dit museum gaat dus over jón!", stellen ontwerpers Henk Schut en Hans Wolbers met priemende vinger.

Henk Schut, multidisciplinair kunstenaar en o.a. ex-directeur van het inmiddels opgeheven theatercollectief Dogtroep en Hans Wolbers, creatief directeur Lava grafisch ontwerpers, zijn verantwoordelijk voor het ontwerp en de uitvoering van het Humanity House. In zes maanden tijd ontwikkelden Schut en Wolbers een vernieuwend museaal concept en tekenden voor alle ontwerpen. Het interieur van het museum en de debatzaal werd onder hun regie uitgevoerd.

Hans Wolbers: "Het museum neemt de bezoeker mee op die reeks ervaringen waarbij hij of zij steeds zélf het onderwerp is. Het gaat niet enkel over iemand anders, maar het gaat ook over jón. Het kan jou ook overkomen." Het onvoorstelbare wordt voorstelbaar.

Wat maakt het Humanity House zo speciaal?

Hans: "Je komt binnen in een huis wat in allerijl verlaten lijkt. Er is duidelijk paniek geweest. Daarna kom je in een ontheemde wereld terecht vol onzekerheden en onduidelijkheden. Langzaam raak je jezelf kwijt. Je raakt gedeprogrammeerd; ontregeld. Je voelt je ongemakkelijk."

Henk: "Wij willen de menselijke kant van het verhaal laten zien. Het is een museum waarin de bezoeker zelf het belangrijkste onderwerp is. Bij ons gaat het om de atmosfeer, dat is de meerwaarde van onze presentatie. Het gevoel van ontheemd zijn. De bezoeker wordt gebracht in een situatie die hij als onzeker en onveilig ervaart. Het publiek is auteur van zijn eigen gevoelens en ervaringen. Daarbij wordt aan zijn verbeeldingskracht geappelleerd. Het opent de ogen en de discussie."

Beklemmend, kil, nietig, basaal, oncomfortabel, identiteitsloos, beangstigend: een paar kernwoorden. Tevreden?

"Maar daarnaast willen we juist laten zien dat de mens en zijn menselijke veerkracht overeind blijft: ondanks alles is die toch in staat een warme plek op deze aardbol te vinden. Dat ondanks alle ellende, de mens in staat is zichzelf weer terug te vinden."

In het Humanity House zijn geen beelden te vinden die letterlijk vertellen hoe erg het was in die oorlog of bij die ene ramp.

Hans: "De feiten kun je elders halen. Het is niet een museum, waar je leert dat het Rode Kruis 60.000 bedjes in twee dagen kan neerzetten. Het museum gaat in essentie over jón. We willen jouw snaar raken! En dat kan een heel andere zijn als die van de andere bezoekers. We hebben raak geschoten als je daar vervolgens over praat met elkaar. In debat raakt." Daarom is het debatcentrum zo nadrukkelijk verbonden aan het museum. Hans: "Het één versterkt het ander. Wat wij willen bereiken is dat je niet alles gezien of begrepen hebt. En dat je, als ik jou spreek en je bent gisteren geweest, weer een andere ervaring hebt opgedaan en andere informatie hebt opgepikt. En dat we in gesprek raken over wat we hebben meegemaakt."

In het museum zijn aangrijpende verhalen te zien en horen via kleine beeldschermen of fluisterend vanachter een paneel. Uit die verhalen spreekt vooral ontredding of berusting. Het verzandt nergens in geklaag of zieligdoenerij. Henk: "Vluchtelingen of mensen die een ramp van nabij hebben meegemaakt hebben de donkerste diepten meegemaakt. Dat is interessant. Het is onvoorstelbaar dat mensen die geen papieren hebben gewoon officieel niet bestaan. Ze zijn er wel, maar ze bestaan niet: onbekend voor ons. De bezoeker maakt het mee. Dat is één van de beelden die we hebben gemaakt in het museum. Over die onwerkelijkheid."

Met welk idee moeten bezoekers het pand verlaten?

Hans Wolbers: "Ik zou het mooi vinden als je, nadat je hier geweest bent, iets anders naar het Journaal kijkt of op iets andere manier de krant leest. Dat je iets meer gevoel krijgt bij wat mensen bij een ramp of op hun vlucht ervaren. We hebben al wat bereikt als mensen het wat minder vanzelfsprekend vinden dat ze zomaar door die drukke winkelstraat kunnen lopen."

Het Humanity House is ingericht met veel verweerd of zwart geblakerd hout, min of meer roestig ijzer en oude deurpanelen. "Er zijn heel veel huizen die hun voordeur missen", lacht Henk. Achter de panelen zitten de installaties verborgen met de meest geavanceerde techniek. Er komen iele geluidjes, geschuif en geritsel uit. Een hamer die in de verte monotoon op een ijzeren plaat slaat. Gehuil van een baby op afstand. Een metalen stem die je ondervraagt en geen antwoord afwacht. Onrust. Henk: "Moderne computers kunnen tegenwoordig 300 kanalen afzonderlijk afspelen. Dat biedt enorm veel mogelijkheden voor licht en geluid. Het gaat om het effect. Het is niet onze doelstelling om te laten zien wat de techniek allemaal kan. Het is een goed middel om een sfeer te bouwen die we willen hebben. De techniek is er om bij iemand binnen te komen. Hans: "Een spierwitte, tl-verlichte dossierruimte werkt veel beter wanneer je vanuit een donkere gang naar binnen komt."

Het statige koopmanshuis, een toonbeeld van klassieke handelsgeest en burgerfatsoen, is van binnen omgetoverd tot een chaotische wereld. Henk: "Dat is het verrassingseffect. De geschiedenis gecombineerd met de rauwe problematiek van vluchten en conflicten. Dat komt in het Humanity House samen. Voor mij één van de mooiste gegevens", stelt Henk.

Wat is de meerwaarde van een beeldend kunstenaar en een grafisch ontwerper voor het ontwerpen van een museum?

Hans: "Ik neig in mijn werk als ontwerper erg naar de visuele journalistiek. Henk is multidisciplinair beeldend kunstenaar. Ons beider werk zorgt ervoor dat beeldende kunst, design en theater bij elkaar samenkomen in dit museum."

Het resultaat is dat er bijvoorbeeld dwars door het statige monumentale pand - een monument - een enorme stalen muur is opgetrokken. Of de eindeloos lange sombere gang met panelen die als een maagdarmslang door het pand heen kronkelt. Henk: "Die gang moeten we wel laten kronkelen om de eindeloosheid ervan aan te geven. En we hadden beperkte ruimte."

Een jaar geleden vroeg het Rode Kruis de ontwerpers over het museum na te denken. Daarbij kregen ze volledig de vrije hand. Henk: "Heel bijzonder. We konden compromisloos aan het werk gaan. In onze visie moet dat ook wel, anders krijgt de bezoeker het gevoel dat dit alles met een bepaalde gedachte is neergezet. De kracht is juist dat het museum de bezoeker de mogelijkheid biedt zelf na te gaan wat-ie van het thema vindt. Zonder dwang." Het Humanity House wil dan ook geen verkapte collectiebus zijn. "Geen Rode Kruis-huis met een Giro 555-doelstelling", vult Hans aan.

Veel van de bouwers hebben vroeger meegewerkt aan installaties van de Dogtroep. Henk: "Ik heb met ze gewerkt en het was een prettige samenwerking. Bij de Dogtroep werd ook veel multidisciplinair gewerkt. Dat vind je terug in het Humanity House, waar beeldende kunst, theater, audiovisuele elementen en grafische vormgeving samenkomen." Dat vertrouwen is beloond: binnen drieënhalve maand is de verbouwing afgerond. Een recordtijd.

Op 9 december wordt het Humanity House officieel geopend door Prinses Margriet.

<STREAMERS:>

“Dit museum gaat dus over jón!”

Humanity House: buiten statig, binnen chaos

Gehuil van een baby op afstand.

Kwetsbaar én weerbaar.

Geen verkapte collectebus.

Het gevoel van ontheemd zijn.

De bezoeker zélf is het belangrijkste onderwerp.

“Geen Rode Kruis-huis met een Giro 555-doelstelling”

“Het is belangrijk dat dit museum er is met dit thema. Door *global warming* zullen rampen toenemen en zal er altijd behoefte blijven erover van gedachten te wisselen.”

<KADERS>

Henk Schut (1957) is schilder, filmer, theatermaker en ontwerper. Als multi-kunstenaar combineert hij deze disciplines. Sinds 2000 heeft Schut zijn eigen studio op het Amsterdamse NDSM-terrein waar hij samenwerking zoekt met andere beeldende kunstenaars. In de periode 2004 tot 2008 was Schut creatief directeur bij de Dogtroep. Daarvoor heeft hij lange tijd in Engeland meegewerkt aan verschillende dans- en theaterproducties. Henk Schut heeft diverse internationale prijzen gewonnen.

Hans Wolbers (1965) is oprichter en creatief directeur van Lava, grafisch ontwerpers in Amsterdam. Wolbers noemt zichzelf visueel journalist. De focus van het bureau ligt op creatieve strategie, editorial design en identity design. Lava bestaat uit tien ontwerpers en drie projectmanagers. Het bureau was dit jaar de *European Design Agency of 2010*.
www.lava.nl